

[Formanden.]

ministeren for kulturelle anliggender at stille følgende spørgsmål:

„Vil ministeren foranledige, at der optages forhandlinger mellem Danmarks radio og det kgl. teater, således at fjernsynet fra næste sæson får mulighed for at transmittere alle egnede forestillinger?“

Disse spørgsmål vil blive optaget på dagsordenen for tingets førstkommende spørgetid.

Medlem af folketinget Gerda Møller har meddelt mig, at hun ønsker til ministeren for statens lønnings- og pensionsvæsen at stille følgende spørgsmål:

„Har ministeren i sinde at tage spørgsmålet om Dansk Sygeplejeråds ønske om forhandlingsret for sygeplejerskerne op til overvejelse?“

Dette spørgsmål vil blive optaget på dagsordenen for tingets spørgetid onsdag den 27. maj 1970.

Skriftlig fremsættelse af forslag.

Ordføreren for forslagsstillerne (Poul Dam): Jeg skal hermed tillade mig folketinget at fremsætte *forslag til folketingsbeslutning om virksomhedsledelse.*

Gennem en ikke helt kort årrække har man i offentligheden drøftet spørgsmålet om økonomisk demokrati eller demokrati på arbejdspladsen, som det ofte benævnes. De fleste i det moderne samfund er sikkert enige i, at der her er et problem, som ikke kan afvises, og at det er ved at blive uholdbart, at virksomhedsledelsen i langt de fleste tilfælde er knyttet alene til kapitalbesiddelsen. De beskæftigede, som gennem deres arbejde frembringer virksomhedens produktion, og hvis sikrede eksistens er afhængig af virksomhedens ve og vel, er så at sige overalt helt uden indflydelse på beslutningsprocessen i virksomhederne og har kun en meget begrænset eller helt indirekte indflydelse på deres egne arbejdsforhold. Med nutidens oplysningsniveau og med den ansvarlige holdning til omverdenen, som tilstræbes på alle andre områder, er denne ueløselighed for de beskæftigede med til at ødelægge den naturlige arbejdsglæde og dermed også på den ene side grundlaget for den ønskelige produktionsfremgang, på den anden side

den menneskelige basis for en harmonisk og indholdsrig tilværelse. Det er under disse vilkår ikke muligt at sikre en stabil fremgang for samfundet som helhed, ligesom fremmedgørelsen i arbejdslivet virker opløsende på det demokratiske samfundssystem.

Forslagsstillerne ser ingen vej frem i noget af de talrige forslag, der tilsigter at give de beskæftigede adgang til at blive medejere af virksomhederne gennem kapitalbesiddelse, og må direkte advare mod forslag, som går ud på at give lønmodtagernes organisationer indflydelse via kapitalbesiddelse, idet man herved ikke opnår noget som helst i retning af at give de beskæftigede et reelt medansvar for deres egen arbejdsplads. Lønmodtagernes medindflydelse må være direkte, og den må hvile på det forhold, at de yder en indsats netop som lønmodtagere. Det er i øvrigt alene på grundlag af dette princip muligt at finde en løsning, der kan anvendes såvel i virksomheder af traditionelt kapitalistisk type som i selvejende institutioner, offentlige virksomheder og andre organisationsformer.

Det her fremsatte beslutningsforslag indeholder ikke en fuldt færdig og i alle detaljer udarbejdet løsning på de mange enkeltproblemer, som rejser sig i denne forbindelse. Det går derimod ud på en opfordring til regeringen om at udarbejde de fornødne lovforslag på grundlag af visse principper.

Det første af disse har jeg allerede motiveret. Det er princippet om, at kapitalen og lønarbejdet skal repræsenteres i enhver virksomhedsledelse i forhold til deres bidrag til det samfundsmæssige udbytte af virksomheden. På basis af en rentefod på 10 pct. er de forholdstal, der skal sammenholdes i denne forbindelse, sat til henholdsvis den investerede kapital og et tal, der fremkommer ved at gange den udbetalte lønsum med ti.

For mange almindelige erhvervsvirksomheder vil denne beregning være tilstrækkelig for at afklare fordelingen af indflydelsen på ledelsen. I andre tilfælde vil der imidlertid herudover være behov for en direkte repræsentation af det offentlige interesser. Det gælder således virksomheder, hvis indtægter helt eller delvis hidrører fra det offentlige, og det gælder virksomheder, som har særlig betydning for samfundsekonomien, og hvis forhold reguleres af lovgivningen. Som eks-